

hed. Vi paastaa ikke, at med det samme Folkene blive afholdne al Letsindighed skulde udryddes, men vi tro, at *meget* af det skulde udryddes.

For det tredje: Skal Kvinden kunne opfostre sædelige Mænd og Kvinder, maa hun selv begynde med det bedste Exempel; *thi Handling taler mere end Ord*.

At holde lange og smukke Moralprædikener hjælper lidt eller intet, om Handling ej er med. Saaledes for *Børnenes Skyld* bør Kvinden stille sig paa Absolutisternes Side. (Dette blev helt nøje udviklet).

For det fjerde: Er Afholdssagen en Banebryder for Kvindens *Frigørelse fra Slaveri og Undertrykkelse*.

Afholdsforeningerne og de forskellige Good Templar-Foreninger ere frisdannede Forsamlinger, hvis Medlemmer har skrevet *Ligestillelse mellem Mand og Kvinde paa sin Fane*. I en Good Templar-Loge har Kvinden lige saa meget at sige som Manden, hun har Stemmeret der lige saa vel som Manden, hun kan der beklæde hvilket som helst *Embed* og arbejde paa samme Maade som Manden.

Skal Virksomheden for Afholdssagen gaa fremad med Lyst og Fart, maa ogsaa Kvinden være med at tilføje Bevægelsen og Arbejdet sine Følelser.

Indenfor Afholdsmændenes Geledder har vi Tusendtal af Mænd, som ønske at frigøre Kvinderne fra den tusendaarige Fortrykthed; men da disse stakkels frihedselskende Mænd ikke selv er fri, kan de ikke frigøre os Kvinder. I Sverige er det blot et Tidsspørgsmaal, naar der skal blive almindelig Stemmeret; naar den Dag gryr, komme sikkert mange Afholdssvenner at vække Nationer, radikale Nationer, som har Kvindens Frigørelse som Maal. Naar saaledes vi Kvinder har *alt at vinde* men *intet at tabe* af vor Deltagelse i Afholdenhedsarbejdet, bør vel først og fremmest Fremskridtskvinderne skrive total Afholdenhed paa deres Fane. Det er rent ud sagt upassende for en Fremskridtskvinde at bruge Spirituosa og derved understøtte denne Last, som har afstedkommet saa megen Forbandelse. Disse falske Emancipationsbestræbelser, at Kvinderne, naar de skal være rigtig frigjorte, skal være ligesom Manden i alt, skal vi tage os i Agt for; thi det er netop disse, som gør, at saa mangan tænkende Mand udtaler sig imod vor Frigørelse. Søge vi at forskaaffe os *Rettigheder*, bør vi ogsaa tænke paa, at dermed følger *Ansvar*.

Vil man gøre Krav paa Navnet Fremskridtskvinde, maa man være vaagen for *alle* Nutidens sociale Spørgsmaal og, saa meget man formaar, søge at omfatte dem alle, samt ikke blot stride for Fordommenes Bortfjernelse, nej, man maa ogsaa selv tage fat med at undertrykke Lasten og tage det bort, som gør, at alle Fremskridt gaar saa langsomt.

Strid, så heter dagens lösen,
Så det ständigt hetat har,
Ständigt herskare på jorden
Fri den någonsin ej var.
Striden varar, kampen säker
Ända intill gravens port.
Kämpa därför gamla, unga,
Så har Eder fäder gjort.

Kämpa tappert, kämpa modigt,
Ja, med virkligt hjeltmod,
Ej i dessa usla strider,
Der man gjueter bröders blod.
Nej, stick svärdet uti skidan,
Svärdets man förgas med svärd,
Du för högra mått bör kämpa,
Der din kraft är mera värd.

Det Maal, der bør kæmpes for, det er Folkenes Frigørelse fra Fordom og Last, Lidelse og Nød.

b. Fru Selmer.

Ærede Forsamling!

Naar det tidligere fra dette Sted er blevet sagt, at Kvindesagen var langt tilbage her i Landet, viser dette sig ogsaa tydelig, naar man ser hen til den danske Kvindes ringe Deltagelse i Afholdsbevægelsen. I de Lande — og da særlig Amerika —, hvor Kvindesagen er videst fremskreden, har Kvinden udrettet overordentlig meget for Afholdssagen; ud af den ringe, æventyrlige Begyndelse med de amerikanske Kvinders Korstog til Værtshusene 1874 er der fremvoxet en stor, mægtig Kvindeafholdsforening over hele Verden. Naar til disse store Resultater af de amerikanske Kvinders Arbejde kommer, at Afholdsbevægelsen, der

gaar ud paa at hæmme og afskaaffe Drikkeriet og Drukkenskaben, tillige aarlig redder mange ulykkelige, der ellers vilde være redningsløst fortabte baade for Familie og Samfund, maa det ogsaa om denne ædle Sag kunne siges, at det er en Kærlighedsgærning, og paa dette Omraade er vel Kvinden som Regel et Hestehoved forud for Manden.

Som den forrige ærede Taler udtalte, er der meget at sige om Afholdsbevægelsen. Jeg vil kun forsøge paa at pege paa Kvindens Betydning for Afholdssagen og Afholdssagens Betydning for Kvinden.

Først maa hun støtte den ved sit Exempel. Frk. Rathou anførte, at i Sverige havde Drikkeskikken i de senere Aar været i Tiltagende blandt Kvinderne. Det samme gælder desværre for Danmarks Vedkommende. Naar Damer i min Barndom og grønne Ungdom kom sammen, nøjedes de som oftest med Te, Kaffe, Chokolade og lignende, nu stilles der ufravigelig »en halv Bajer« ved hver Dames Kuvert, og Kvinderne bidrage lige saa fuldt som Manden til at vedligeholde den ulyksalige Drikkeskik eller rettere sagt Uskik. Den unge Kvinde frister ofte ved sit Exempel eller ved en ligefrem Tilskyndelse den unge Mand til at nyde de berusende Drikke, hvoraf nogle taale store Mængder, andre derimod kun meget lidt, uden at hun betænker de sørgelige Følger, som en saa farlig Nydelse kan drage efter sig. — Mon ikke nogen af de tilstedeværende Kvinder kunde føle Lyst til at virke ved sit Exempel?

Naar Kvinden er Moder, hvor vigtigt er det da ikke for Børnene — væsentlig Sønerne — at se, at der kan trives Glæde og gode Forhold i Hjemmet, uden at de berusende Drikke nødvendigvis skulle til for at virke løftende ved enhver festlig Lejlighed, saaledes som det desværre oftest er Tilfældet her hjemme. Vi har et gammelt Ord, der siger, at Ungdom og Visdom følges ikke ad, og saa vil endda fornuftige Forældre tro, at deres unge Søner, der er vante til at se Drikkeriet sat til Højbords i deres eget Hjem, vil være i Stand til at modstaa de Fristelser, som daarlige Kammerater vil bringe dem i ved den samme ulyksalige Drikkeskik.

Og hvis Kvinden er saa ulykkelig at være gift med en mere eller mindre forfalden Mand, er der da noget andet og bedre for hende at gøre end at forsøge at faa ham til at slutte sig til et afholdende Selskab? og gør han selv dette, da uden Betænkning følge ham. Vi, der er Medlemmer af Afholdsforeningen, se desværre ofte sørgelige Exempler paa, hvorledes Hustruen, der med Glæde ser Manden slutte sig til os, fordi det kniber, men selv holder sig tilbage, senere hen, naar hun mener, nu er Manden reddet fra den fordærvelige Last, faar ham til at forlade den Forening, hvortil han har sluttet sig, for i de 99 af 100 Tilfælde at falde tilbage, og han er da meget sværere at redde end før, hyppig er det ikke længere muligt.

Endelig vil Kvinden, hvis hun ellers har Evner dertil, kunne agitere for Afholdssagens Udbredelse saa godt som nogen Mand. Det er netop paa et tidligere Tidspunkt i denne Forsamling blevet fremhævet, at Kvinden ofte bedre kan overbevise og overtale end Manden. Nuvel, saa vil de Kvinder, der har Gaver dertil, og som intet andet og nærmere forsømmer derved, i Afholdssagens Fremme finde en stor og ædel Opgave at øve deres Kræfter paa. Vi har jo iblandt os et Exempel herpaa i den forrige Taler, som berejser visse Dele af Sverige paa Good Templar-Ordenens Vegne som Udsending og Foredragsholder for denne.

Jeg haaber nu kortelig, som det her maatte ske, at have be-lyst Kvindens Betydning for Afholdssagen; jeg vil nu tillige fremhæve, at Afholdssagen ogsaa har Betydning for Kvinden.

Ligesom Manden er Kvinden nemlig bedst tjent med at være afholdende. Denne Paastand er ikke et Paafund af Afholdssagens Venner, men Resultatet af mange dygtige Videnskabsmænds — væsentlig engelske Lægers Erfaringer, og hvor naturligt er det ikke, naar man ved, at Alkohol aldrig gaar over i det menneskelige Legeme som en Bestanddel af dette, men altid vedbliver at være en fremmed Tilvæxt, som, naar det ikke hurtigt udskilles, volder Vanskeligheder og Ulykker. Og utvivlsomt vilde det være en Fordel, om enhver diegivende Moder vilde være totalafholdende, baade for hende selv men især for hendes Barn, der ulykkeligvis let med den Næring, Moderen selv giver det, ind-suger en Tilbøjelighed for Brugen af stærke Drikke, som Erfaringen har vist er vanskelig, undertiden umulig at overvinde.

Tillige er det jo netop i denne Forsamling paa sin Plads at fremhæve, hvorledes Afholdsforeningerne stiller Manden og Kvinden fuldstændig ens, og hvorledes Kvinderne ved at arbejde i Good Templar-Logerne sættes ind i Forretninger og Forretningsgang, som hun ellers ikke let vil kunne faa Lejlighed til; men dette er saa udførlig blevet fremdraget af Frk. Rathou, saa jeg